

Zasazení raketového oddílu v zalesněném hornatém terénu

Upraveno z tisku NDR.

Velká část možného válčiště má specifické znaky zalesněného hornatého terénu, které musíme brát v úvahu při zasazování druhů vojsk.

Podmínky zalesněného hornatého terénu vyplývají především z porostu půdy, silniční sítě a jejího stavu, hydrologických a meteorologických podmínek. Tyto faktory se zřetelem k jejich vlivu na činnost všech druhů zbraní, speciálních jednotek a služeb musíme posuzovat vždy komplexně, i tehdy, bude-li jeden či druhý faktor v konkrétní situaci převažovat.

Vliv zalesněného hornatého terénu na bojovou činnost pěchoty a tanků je dostatečně známý. Z celé řady problémů nás budou zajímat nejdůležitější momenty, které přímo nebo nepřímo ovlivňují bojovou činnost raketového oddílu.

Podmínky zalesněného hornatého terénu na jedné straně a ovlivnění obrané činnosti protivníka na straně druhé vyžadují, aby pěchota a tanky útočily na směrech. Kapacita jednotlivých směrů je ovšem omezena. Zalesněný hornatý terén bude do značné míry ovlivňovat volbu směru hlavního úderu. Bojové sestavy a uskupení sil a prostředků budou záviset na charakteru směru činnosti a kapacitě jednotlivých směrů. Jednotky prvního sledu bude nutné posílit tak, aby mohly bojovat samostatně. Manévr druhů vojsk a služeb bude složitější a časově náročnější. Stále a nepřetržitě spojení k zajištění zpráv bude ztíženo a bude vyžadovat značné úsilí.

Organizace útočné činnosti pěchoty a tanků bude tedy v zalesněném terénu zjevně odlišná než v rovinatém terénu. Všeobecná pravidla a všeobecné zákonitosti ozbrojeného zápasu mají však přesto plnou platnost. To platí také při zasazení raketového oddílu.

Zasazení a velení raketovému oddílu

Účelné zasazení raketového oddílu může podstatně přispět ke splnění úkolu. Raketový oddíl plní v zalesněném hornatém terénu tytéž úkoly jako za normálních podmínek.

Jsou různé názory, jak zvláštnosti zalesněného hornatého terénu mohou ovlivnit splnění úkolů při použití raketových úderů s jadernou náplní. Faktory ničení v závislosti na terénu odchyľují se oproti normálním podmínkám jak ve směru, tak i velikosti. Jednotlivé cíle, resp. objekty jsou většinou menší, tj. jejich plošná výměra je nepatrná. Takový cíl ovšem nemůžeme podceňovat a nebojovat proti němu. K úspěšnému splnění úkolů pěchotou a tanky bude často velmi složité podobně

cíle ničit. Protože nyní jsou — kromě prostředků jaderného napadení — menší, bude žádoucí použít menší ekvivalent. To ovšem nevylučuje (není-li jiný prostředek k dispozici), že k tomu mohou být použity také rakety s jadernou náplní o větších ekvivalentech. V zásadě by to však mělo být výjimkou. Stále musíme brát v úvahu, že použití raket s jadernou náloží neztiší ani zcela nezabrání činnost pěchoty a tanků.

Je třeba zdůraznit, že se zvyšuje význam a nutnost působení na pohyblivé cíle. Tak např. pochodující proud v serpentinách může mít charakter plošného cíle a snížená pochodová rychlost umožňuje často působit na tyto proudy palbou.

K zasazení raketového oddílu musíme hledat a používat takové formy, které umožňují splnit úkol a nejlépe odpovídají zvláštnostem tohoto terénu. Terén změnit nemůžeme, proto jej musíme využít tak, abychom vše nevýhodné omezili nebo vyřadili a na druhé straně vše, co může příznivě ovlivnit naši činnost, plně využili. Zpravidla nebude nutné a také ani nožné volit prostor pro celé raketové oddíl.

Nejúčelnější je zasadit oddíl po bateriích (v tom i jednotlivé startovací baterie), příp. skupinách baterií, jejichž počet může být podle konkrétních podmínek různý. Zpravidla bude obsahovat 2 startovací baterie, při čemž mohou být dočasně přiděleny části technické čety. Každá z baterií (skupin) obdrží jak před začátkem, tak i v průběhu bojové činnosti přidělený prostor postavení. Podle situace a stanovených úkolů mohou být tato postavení odstupňována do hloubky. Je také ale možné určit tyto prostory na různých směrech. Tato varianta není právě ta nejvýhodnější, poněvadž nepřetržitě velení by bylo pro velitele a štáb oddílu v tomto případě dosti obtížné.

Dosavadní zkušenosti ukazují více způsobu velení. Jednou z možností je vytvořit ve štábu oddílu 2 skupiny velení; jednu skupinu pod velením velitele oddílu, druhou pod velením náčelníka štábu. Tuto variantu nemůžeme všeobecně odmítnout, ale měla by být výjimkou. Jiný možný způsob je, že se velitel se štábem pohybuje mezi dvěma bateriemi (skupinami) na různých směrech a velí oběma. Těžkost, které při tomto způsobu vznikají právě v zalesněném hornatém terénu, omezují však i tuto variantu, přesto, že je výhodnější než předcházející, poněvadž zde zůstává zachován princip, že velitel oddílu velí jako jediný, nezávisle na formách zasazení oddílu. Skutečnost, že velitel divize rozhoduje o zasazení sám přímo nebo prostřednictvím svého velitele

dělostřelectva, potvrzuje, že velení oddílu musí zůstat v jedné ruce.

Nejúčelnější tedy je, budou-li baterie (skupiny baterií) zasazeny na jednom směru. Tato varianta zabezpečuje stále a nepřetržitě velení velitelem a štábem oddílu. Také zabezpečení jednotlivých baterií, především raketové technické zabezpečení, bude jednodušší.

Ve všech případech je přesto záruka, že oddíl zasazený na jednom směru, může splnit úkol i vést úderu na různých směrech.

Uvedené varianty nasazení a velení jsou dočasná opatření, která musí odpovídat konkrétním podmínkám a z nich také vyplývat.

Bojová sestava a její průzkum

Před zaujetím bojové sestavy zaujmou baterie vyčkávací prostor. Také v zalesněném hornatém terénu musí být splněny podmínky, kladené na bojovou sestavu, tj.:

- rychlé a spolehlivé splnění bojových úkolů,
- skryté umístění,
- výhodné a spolehlivé velení,
- rychlý a včasný manévry,
- malá zranitelnost proti jaderným úderům, dělostřelecké palbě a leteckým útokům.

Tyto požadavky budou splněny jen tehdy, budou-li účelně zvolena místa jednotlivých prvků bojové sestavy. Celý vyčkávací prostor, jakož i všechny prvky bojové sestavy musíme přizpůsobit v situaci, rozloze a normách konkrétním podmínkám terénu. To může vést k tomu, že hloubkové odstupňování bojové sestavy ve vyčkávacím prostoru nebude možné nebo bude omezeno. Musí-li být zaujata bojová sestava v úseku, kde probíhají paralelně s frontou údolí a komunikace, bude tato sestava lineární. Nezávisle na terénu může však být bojová sestava baterií také odstupňována do hloubky a mít velmi malou šířku. Jde-li však o bojovou činnost ve velmi rozčleněném terénu, mohou se odstupy mezi jednotlivými prvky bojové sestavy oproti všeobecně známým normám změnit. Vždy se však musíme snažit dodržet maximálně žádoucí vzdálenosti.

Určité terénní podmínky mohou samozřejmě způsobit, že stanovené odstupy nebudou dodrženy. V tom případě bude nutné zajistit požadavky na bojovou sestavu především s ohledem na splnění daného úkolu a to přímo v terénu.

Volba vyčkávacího prostoru a určení míst bojové sestavy raketového oddílu závisí tedy v nejvyšší míře na terénních podmínkách. Proto nemohou být stanoveny žádné všeobecně platné normy.

Často také nebude možné vybrat několik startovacích postavení. Proto je reálné určit pro každou baterii kromě hlavního postavení ještě jedno další startovací postavení. Požadavek, aby hlavní postavení bylo připraveno tak, že z něho je možný jeden výstřel, je důležitý a plně opodstatněný.

Startovací postavení je nutné určit a připravit tak, aby před startovací rampou nebyl žádný vysoký kryt, poněvadž to pak přímo ovlivňuje minimální dosah. Totéž platí pro kryty na bocích. Nejvýhodnější bude tedy zvolit startovací postavení na přivráceném svahu. K zajištění rychlého manévru jsou mimořádně důležité komunikace ve vyčkávacím prostoru. Přirozeně nezáleží jen na tom, kolik silnic je k dispozici a kam vedou, ale rozhodující je jejich stav a podklad. V zalesněném hornatém terénu budou často údolí, louky apod., které by se svým vzhledem dobře hodily jako vyčkávací prostor, ale pro jejich rozbahňený podklad nemohou být použity. Také rychle se měnící povětrnostní a hydrologické podmínky způsobují, že takové terénní úseky budou těžko schůdné a tím méně vhodné. Těmto vlivům podléhají také silnice a cesty, ale ne v takovém rozsahu. Proto nebudou vzácné případy, kdy startovací postavení budeme volit a připravovat na silnicích a cestách. Ve výjimečném případě mohou všechny tyto okolnosti vyžadovat krátkodobé přemístění prvků bojové sestavy, což bude možné jen za předpokladu, že čas pohotovosti k výstřelu a pohotovost ke splnění stanovených úkolů zůstane zachována.

Zkušenosti potvrzují, že topografické mapy nesouhlasí vždy se skutečnou situací v terénu a také ani souhlasit nemohou. Poněvadž při plánování určujeme vyčkávací postavení a možnosti manévru podle mapy, je bezpodmínečně nutná rekonstrukce. Úseky terénu, které jsme určili podle mapy jako vhodné vyčkávací prostory, mohou být nepoužitelné. Zvláště zřejmé to bude u silnic a cest. Mapy nejrůznějších měřítek nevykazují reálně např. oblouky, příkopy, stoupání atd. Praxe ukazuje, že např. silnice jsou v průměru o 1 m užší, než udává mapa. I když samozřejmě takové odchylky mezi mapou a terénem vznikají za normálních podmínek, přece jen je možné upřesnit nebo uskutěčnit určité změny rychleji a relativně jednodušeji než v zalesněném hornatém terénu. Překážky, uzávěry a zatarasení mohou dodatečně ztížit zaujetí bojové sestavy, ne-li zabránit vůbec.

Nejvýhodnější variantou zasazení raketového oddílu je tedy zasadit jej rozdělený po bateriích (skupinách) **na jednom směru**. Tím bude možné vytvořit ze sil a prostředků oddílu jen jednu skupinu pro průzkum. Jakmile tato skupina splní svůj úkol, přemístí se za pečotou a tanky 1. sledu v nařízeném směru a bude provádět průzkum vyčkávacího prostoru další baterie včetně silnic a cest k manévru. Velet jen jedné skupině průzkumu je pro velitele oddílu jednodušší a snazší. Bojují-li již baterie na různých směrech, musí si každá baterie vytvořit vlastní skupinu pro průzkum a zasadit ji. Při takové variantě zasazení raketového oddílu by bylo neúčelné vytvářet pro obě baterie jen jednu skupinu pro průzkum, poněvadž manévr od jednoho postavení k postavení ostatních baterií by byl pro časovou náročnost sotva možný.